

Döntés egy perc alatt - Ilyen az élet a mentőállomáson

[cikk megosztása](#) [Tetszik](#) [Megosztás](#) 475 [G+](#) [Tweet](#)

2015. október 31., 06:58 szerző: Marton Attila fotós: Balogh Ákos

0 hozzászólás

Akár emberi életbe is kerülhet a mentésirányító helytelenül meghozott döntése. A rendkívül felelősségteljes hivatás mindennapjaiba a veszprémi mentőállomás mentésvezetőjének segítségével tekintettünk be.

A 104-es számról érkező hívások a területileg legközelebbi, megyénkben a veszprémi mentőállomáson működő irányítási központba futnak be. A többmonitoros munkaállomások – amelyekből országszerte húsz központban mintegy kétszáz van – egy új menetirányítást támogató rendszert (CAD) használnak néhány hónapja, amelynek révén a mentők hamarabb elindulhatnak a megadott címre, mondta Bóna Balázs, az Országos Mentőszolgálat Veszprém megyei mentésvezetője, aki tíz évig dolgozott rohamkocsin és hosszú éveikig teljesített szolgálatot mentőhelikopteren.

Horváth István mentésirányító szerint nem szabad „hazavinniük” a munkahelyen történeteket, ez az egyik kulcsa, hogy valaki évtizedekig a pályán maradjon
Fotó: Balogh Ákos

A mentésirányítók előtt három monitor közöl információkat. Az első az aznap futó mentőautók láthatók különböző színekkel, amelyek azt jelzik, mi történik a gépjárművel: például egy eset helyszínére tart vagy az állomáshelyén van. A középső monitor a folyamatban lévő mentésekről ad tájékoztatást, valamint ezen rögzítik a beérkező hívás adatait a kikérdezési protokoll alapján: a mentésirányítónak kötelessége kérdezni, a bejelentőnek viszont – és ezzel nagyon sokan nincsenek tisztában – állampolgári kötelessége választ adni a kérdésekre (mi történt, veszélyes-e a helyszín, van-e légzése a betegnek, válaszol-e stb). A bejelentőt a mentő indításával párhuzamosan tanácsokkal is ellátják arról, mit tehet a beteggel, amíg kiérnek a szakemberek. A betelefonáló által megadott paraméterek alapján a rendszer javaslatot tesz arra az egységre, amely a riasztás helyszínéhez a legközelebb van és a szükséges eszközökkel rendelkezik. Az ajánlást a mentésvezető felülbíráhatja, de az adatok rögzítése után egy percen belül el kell döntenie, milyen szintű segítségre van szükség. Ha ez megtörtént, riasztja a mentőegységet és bediktálja az információkat a mentő rádiójára. A rendszer továbbfejlesztésével ezek az adatok a kocsitáblagépén jelennek meg, az viszont nem változik, hogy mentés esetén nappal egy perc, éjszaka két perc alatt kell megkezdenni a kivonulást.

A harmadik monitoron egy térkép látható, amelyről leolvasható, éppen hol tartózkodnak a mentőegységek és milyen feladatot teljesítenek. Időközben elmúlik délután négy óra, több orvosi ügyeleti hívás is érkezik, a veszprémi központból ugyanis nyolc megyei ügyeletet irányítanak. Az eset súlyosságától függően vagy orvost, ha pedig kórházi ellátásra szorul, mentőautót küldenek a beteghez.

Látogatásom napján, csütörtökön történt Hajmáskéren a gázrobbanás. – A rohamkocsival párhuzamosan mentőhelikoptert is indítottak Balatonfüredről, mivel a lehetőség fennállt, hogy a sérültet a győri kórház égési osztályán látják el – magyarázta Bóna Balázs. A helyszínre érkező mentők visszajelzése ezt a döntést megerősítette. A mentésvezető feladata azért is nehéz, mert a bejelentő gyakran nem tudja objektíven megállapítani a sérült állapotát a pánik miatt. Ritkábban ugyan, de előfordul az is, hogy bagatellizálni próbálja a bajt. Közben hívás érkezik, halmozott epilepsziás rohamot jelentenek be egy Ajkához közeli településről, és küldik is a mentőautót, egy másik kocsiról pedig azt jelzik, amennyiben lehetséges, oxigént cserélnének a veszprémi állomáson. Bóna Balázs megadja az engedélyt. A kommunikáció több csatornán is történhet a kocsin ülők és a mentésvezető között: ha feladatot ad ki, privát csatornát használnak a betegjogok miatt, a nyilvános csatornán pedig szigorú szabályok – rövid jelzések, magázódás – szerint történik a forgalmazás. Az azonnali mentés mellett vannak előre tervezhető feladatok, például az intézmények közötti vagy egy CT-vizsgálatra történő szállítás. A közös ezekben, hogy a beteg állapota szakfelügyeletet igényel, a feladatok akár harmadát-negyedét is ilyen jellegű teendők teszik ki. A napi feladatok száma változó, átlagosan 80–100 feladat jut egy napra, nyáron azonban ez akár a 140-et is elérheti, elsősorban a Balatonra érkező turisták miatt. Az átlagosnál több riasztás érkezik szilveszterkor, valamint péntek és szombat éjszakánként is, erősíti meg feltételezésemet a mentésvezető.

Bóna Balázs mentésvezető úgy látja, a mentésirányításban dolgozók legnehezebb feladatainak egyike, hogy a gyakran pánikban lévő bejelentő által megadott információk alapján kell eldönteni, melyik egységet indítsák

A munkanap végéhez közeledve Horváth István mentésirányító megjegyzi, a tizenkét órás műszak befejezése után ki kell tudni kapcsolni, nem szabad hazavinni a munkahelyen történeteket, máskülönben nem lehetne hosszú távon a pályán maradni. Tapasztalata szerint a feladatszám nőtt az elmúlt évtizedek alatt, a többség azonban még mindig kevesebbet vállal, jellemzően az egészségügyben. A mentősök úgy látják, az egészségügyi ismeretek iskolai oktatása segíthetne abban, hogy a pontatlan bejelentések száma csökkenjen. A legtöbben nem tudják, hogy a mentőszolgálat akkor is látja a telefonszámokat, ha azt az illető letiltja, a mentők minden szándékos félrevezetés esetén feljelentést tesznek, talán ennek is köszönhető, hogy az utóbbi években csökkent a vakriasztások száma.

Míg erről beszélgetünk, eltűnik az utolsó piros jelzés is a térképről, vagyis valamennyi mentőautó szabad a megyében abban a pillanatban: több mint másfél órán keresztül nem futott be új hívás. Szokatlan ez a nyugalom, húzza alá a mentésvezető, amivel a fenti adatok alapján csak egyetérteni tudunk.

Feltétlen bizalom

Az újságíró véleménye

Egyes kutatóintézetek szinte minden évben felmérik, mennyire bíznak az emberek az egyes szakmák képviselőiben. A húszas listán általában a tűzoltók állnak az első helyen, őket – talán meglepetésre – a postások követik, a képzeletbeli dobogó legelső fokára a pedagógusok állhatnak fel, a lakosság kilencven százaléka maradéktalanul megbízik bennük. Bár a közvélemény-kutatók nem kérdezik a mentők iránti bizalmat, feltételezhetjük, hogy a lista elején találunk őket is. (Az orvosok a lajstrom negyedik helyén állnak, elképzelhető, hogy a válaszadók többsége valamennyi egészségügyi dolgozóra vonatkoztatva értékelt.) Az elmúlt években, javarészt európai uniós forrásokból fejlődhetett az eszköz- és járműpark, az egyre-másra megjelenő technikai innovációk pedig előrevetítik, a fejlődés a következő években sem áll meg.

A gépeket, műszereket viszont továbbra is hús-vér emberek használják majd, a legfontosabb döntéseket ők hozzák, ők ülnek a vonal túlsó végén és adnak tanácsot az újraélesztéshez, mint ahogyan arra a megyében is volt példa nem is olyan rég. Kevésbé van benne a köztudatban, de a munkaerőhiány nem csak az ápolóknál, orvosoknál okoz problémát, hanem a mentőszolgálatnál is.

Ez persze nem meglepő annak tükrében, hogy a dolgozók hetven százaléka minimálbért kap, miközben nap mint nap a laikus számára felfoghatatlan felelősséggel és stresszel küzdenek meg, a fizikai igénybevételről nem is beszélve.

S hogy mégis mi tartja legtöbbször évtizedek óta a pályán? A válaszokból az derül ki, a hivatástudat és a megszállottság.

Egyelőre ez a legnagyobb szerencsénk.

Marton Attila